

FRI ÅRSBERETNING 2013

INDHOLDSFORTEGNELSE

FRI – en forening, der både lytter og bliver lyttet til	4
Konjunktur: Omsætningen når nye højder	6
FRI skal præge ny udbudslov og AB-system.	8
Tilfredsheden med FRI og status fra medlemmerne	10
Konkurrence- og aftaleforhold, vigtige som aldrig før	12
FRI har sat dagsordenen på konkurser og udbud.	14
Byggeri – et år med mange byggepolitiske planer	16
Togfonden skaber 2000 ingeniørjob	18
Konkurrencen fra det offentlige presser rådgiverne	19
Indflydelse på energi, miljø og klima gennem dialog	20
Brug FRI's service i hverdagen	22
FRI YP – netværk, faglighed og anerkendelse.	24
FRI gør en forskel i DI	25
Ulandsbistand skal i udbud	26
Kort nyt	27
Nye ansatte i FRI	27
Future City lukkes	27
Jet-Net.dk	27
Ydelsesbeskrivelse for arbejdsmiljøkoordinering	27
Bestyrelse og sekretariat	29

FRI

– EN FORENING, DER BÅDE LYTTER OG BLIVER LYTTET TIL

En ting, som virkelig har slået mig her det første år som formand for FRI, er, hvor stor respekt FRI og den rådgivende ingeniørbranche nyder, når jeg møder politikere, samarbejdspartnere og folk i branchen, både herhjemme og internationalt.

Jeg er sikker på, at respekten for FRI hænger sammen med, at vi er en forening, der både lytter og bliver lyttet til. Vi går konstruktivt og velargumenterende ind i debatter uden brug af beskidte tricks.

For eksempel er FRI repræsenteret i det udvalg, som forbereder implementeringen af EU's nye udbudslov. En lov, der vil påvirke, hvordan vi i fremtiden skal byde på opgaver, og derfor er vigtig at have indflydelse på. Pladsen i udbudslovsudvalget er en meget eftertragtet plads, fordi betydningen af arbejdet er stort, og flere brancheorganisationer er derfor meget misundelige på den.

DANSKE ARK måske i DI

Et af efterårets store emner har handlet om DANSKE ARK, der står over for en stor beslutning om at træde ind i enten Dansk Erhverv, Dansk Industri eller at udvikle den brancheorganisation, som de er i dag. FRI stod selv over for samme svære beslutning for fem år siden. Og i dag synes jeg, at vi i det store hele nyder godt af tilhørsforholdet. Det har vi haft flere drøftelser med DANSKE ARK om. I FRI håber vi, at DANSKE ARK beslutter sig for et medlemskab i DI, både fordi vi nu ved af egen erfaring, at man i DI har adgang til et

godt nationalt og internationalt serviceapparat, og fordi FRI og DANSKE ARK har mange fælles holdninger og sammen vil kunne bringe videnerhvervene endnu højere op på DI's dagsorden.

Dansk præsident for EFCA

Som formand for FRI får man virkelig indsigt i det store arbejde, der foregår i det internationale netværk i FIDIC og EFCA. Jeg var med til at fejre FIDICs 100-års jubilæum i Barcelona, hvor årets jubilæumstema var 'Quality of Life - Our Responsibility' med to markante undertemaer: bæredygtighed og fremtidens forretningsmuligheder. To undertemaer, der går hånd i hånd.

Vi er som rådgivende ingeniører en del af løsningen på klimaudfordringerne, og derfor er det også en forretningsmulighed, vi skal satse endnu mere på. Men ligesom det er en lokal opgave, er det også en international opgave, som kræver, at alle lande gør en aktiv indsats.

Med Flemming Bligaard Pedersen, der indtil for nylig var CEO i Rambøll, som nyudnævnt på præsidentposten får EFCA en meget stærk og ambitiøs mand i front, som vil være i stand til at profilere branchen i hele Europa. At det er en dansker, der er blevet valgt, vil også få betydning for de danske rådgivende ingeniørvirksomheder.

Dialog med medlemmerne

En anden god formandsoplevelse i 2013 var årets runde af dialogmøder. Her havde jeg fornøjelsen af at møde de mange medlemmer, der var mødt op til de fire møder. Jeg finder dialogmøderne vigtige og meget interessante, fordi det både er en anledning for medlemmerne, og ikke mindst for FRI, til at blive opdateret på de faglige og forretningsmæssige områder, der i væ-

sentlig grad påvirker branchen lige nu og i fremtiden. Dialogmøderne var også en god anledning til at præsentere dette års medlemstilfredshedsundersøgelse. Undersøgelsen, der bliver lavet hvert andet år, viser, at FRI er gået frem, sammenlignet med 2011, i forhold til vores kerneydelser: at skabe synlighed, at udføre interessevaretagelse og at levere medlemservice. Den øgede tilfredshed med FRI viser, at arbejdet med FRI's Strategi 2015 sætter den rigtige retning for foreningen.

Digitalt byggeri og risikostyring

Ud over medlemsundersøgelsen blev to emner taget op og diskuteret på dialogmødet. Det ene var den kommende digitalisering af byggeriet. På det felt arbejder Cuneco på at lave digitaliserede standarder – et arbejde, som er helt nødvendigt, hvis vi for alvor skal have effektiviseret byggeriet, men hvor der også stilles krav til FRI's medlemmer.

Det andet emne på dialogmødet var, hvordan man minimerer sine tab i forbindelse med samarbejdspartneres konkurs, foranlediget af at Pihl & Søn havde måttet dreje nøglen om. Selvom de samlede konsekvenser for konkursen ikke er kendt, har det allerede nu haft store konsekvenser for en række entreprenørvirksomheder og underleverandører til Pihl.

Heldigvis er der ingen FRI-medlemmer, der har måttet lukke på den baggrund. Men det er min fornemmelse, at man i vores branche er bedre til risikostyring end i entreprenørbranchen. Her har FRI efter bedste evne forsøgt at hjælpe dem der er kommet i klemme med juridisk bistand.

Fortsat lytning

Jeg er stolt over mit første år som formand og ser tilbage på 2013 som et lærerigt år. Jeg har lært meget af jer medlemmer – jeres engagement og viden – og af det store arbejde, foreningen gør for at hjælpe og synliggøre de rådgivende ingeniørers gode arbejde. Og jeg vil opfordre jer til at gøre brug af FRI – for FRI kan kun fortsætte det gode arbejde ved at få input fra medlemmernes egen mund.

KONJUNKTUR: OMSÆTNINGEN NÅR NYE HØJDER

Selvom branchen har klaret sig helskindet gennem krisen, og endda med vækst, er indtjeningen stadig en stor udfordring. 2012 blev et opsigtsvækkende år for branchen. Mens omsætningen fortsatte de seneste års støtte stigning og nåede sit hidtil højeste niveau på 11,55 mia. kr., så faldt overskudsgraden til rekordlav 1,1 procent. For 2013 forventer FRI en vækst på godt 5 procent.

Større overskud i sigte

Branchen har længe været plaget af en lav indtjening, og siden 2009 har overskudsgraden været på den lave side af 5 procent. Det kulminerede i 2012 med en overskudsgrad på 1,1 procent. Dette skyldes dog primært hensættelser til tab på udenlandske projekter blandt de største FRI-virksomheder. Branchens mindre virksomheder har holdt overskudsgraden nogenlunde på niveau med sidste år, mens de mellemstore virksomheder har haft fremgang. Derfor forventer FRI, at regnskabsåret 2013 vil vise en markant fremgang i overskudsgraden sammenlignet med 2012. Branchens omsætning er vokset støt gennem krisen og slog i 2012 ny rekord med 11,55 mia. kr. Væksten gennem de seneste år har dog primært været båret af eksporten og især af omsætningen i de udenlandske datterselskaber. Væksten i omsætningen på hjemmemarkedet er derimod stagneret de seneste år.

Antallet af medarbejdere vokser fortsat

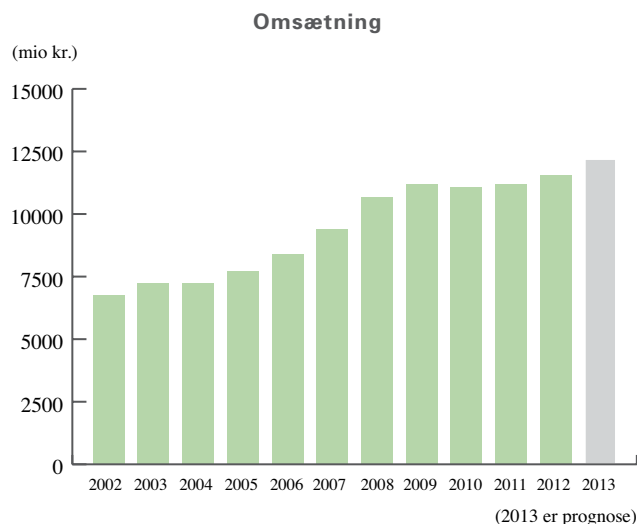
FRI's årlige medarbejderstatistik viser en fremgang i 2013 i antallet af medarbejdere i medlemsvirksomhederne. Det samlede antal medarbejdere var pr. 1. januar 2013 på 11.922 – en fremgang på 2,3 procent i forhold til 2012. De seneste tal pr. 1. januar 2014 viser, at branchen nu tæller 11.920 medarbejdere i Danmark. Antallet af ansatte i FRI-virksomhedernes udenlandske datterselskaber udgør nu 10.982 medarbejdere.

Markeds- og kundesegmenter

Brancheundersøgelsen for 2012 viser, at de væsentligste markedssegmenter for FRI's medlemmer fortsat er anlæg og byggeri, der udgør henholdsvis 33 og 26 procent af branchens omsætning. Miljø- og energisektorerne er dog vokset gennem de seneste år og udgør tilsammen nu 31 procent af omsætningen. Det væsentligste kundesegment er det offentlige i form af staten, regioner og kommuner, der tilsammen udgør 39 procent af omsætningen. Erhvervsvirksomheder og private kunder tegner sig for 34 procent af omsætningen, mens forsyningsselskaber står for 10 procent. Den resterende del udgøres af udenlandske kunder samt andre rådgivende ingeniører og arkitekter.

Omsætningen i udlandet vokser hastigt

Eksportomsætningen i branchen udgjorde ca. 2,7 mia. kr. ud af en samlet omsætning på 11,55 mia. kr. i 2012. Det svarer til 23 procent af den samlede omsætning i Danmark. Dertil kommer en omsætning i FRI-virksomhedernes udenlandske datterselskaber

på 8,1 mia. kr. Det betyder, at branchen globalt set havde en omsætning i 2012 på næsten 20 mia. kr. Fortsætter den imponerende vækst i udlandet, så vil 2013 være året, hvor milepælen på 20 mia. kr. passeres. FRI's brancheundersøgelse fra 2012 viser, at Norden er det største eksportmarked og tegner sig for 24 procent af eksportomsætningen. Mellemøsten udgør 23 procent af eksporten, mens EU (foruden Norden) og Afrika hver især udgør 14 procent. Det resterende Europa tegner sig for 12 procent af eksporten, mens 9 procent går til Asien og kun 4 procent til Nord- og Sydamerika.

Tilbudskomkostninger

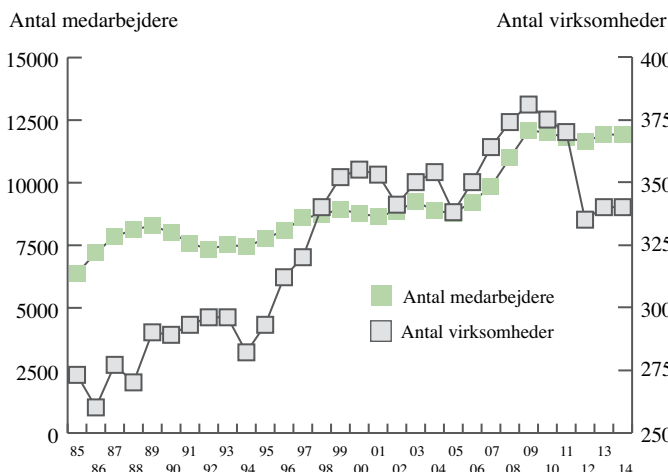
FRI lavede i forbindelse med brancheundersøgelsen 2012 en opgørelse over branchens omkostninger forbundet med tilbudsgivning. Den viste, at FRI's medlemsvirksomheder i 2012 brugte ca. 340 mio. kr. i forbindelse med tilbudsgivning. Det er en meget stor udgift, der for en stor del ikke skaber nogen væsentlig værdi, hverken for indkøbere eller samfundet, og som kunne være bedre brugt på innovation og forskning eller på endnu højere kvalitet i opgaveløsningen.

Byggeriets fortrop forventer fremgang

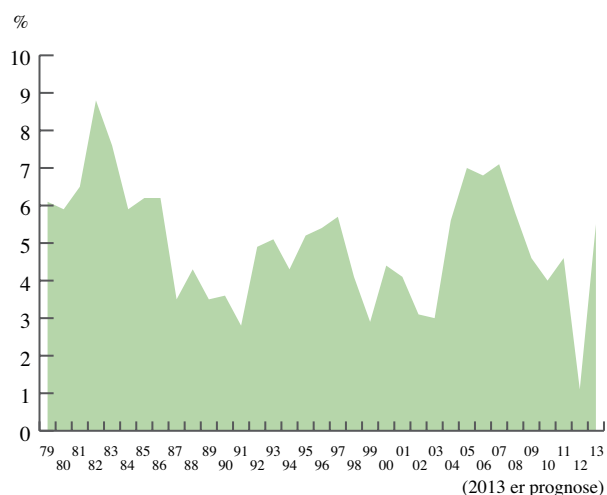
Byggesektoren fylder meget i den danske økonomi, og rådgiverne er blandt de første, der mærker et opsving i sektoren. Den danske økonomi har vist tegn på fremgang i løbet af 2013, da både produktion, beskæftigelse og erhvervstilliden er blevet styrket. Der er dog stadig tale om en meget beskedent vækst på omkring 0,4 procent. I regeringens Økonomiske Redegørelse (december 2013) vurderes det, at væksten vil stige til 1,6 procent allerede i 2014. Denne vækst vil i stor grad blive båret af eksporten til udlandet kombineret med en stigende efterspørgsel på hjemmemarkedet. Dette stemmer godt overens med FRI's konjunkturmåling fra oktober 2013. Her var andelen af virksomheder, der forventede fremgang i ordrebeholdningen, på over 70 procent. Ydermere forventer 57 procent af virksomhederne at skulle ansætte flere medarbejdere, mens kun 1 procent forventer at skulle afskedige. Fremtiden ser altså lysere ud for de rådgivende ingeniører, hvilket også kunne tyde på fremgang for resten af bygge- og anlægssektoren.

Medlemmer og medarbejdere

Overskudsgrad

FRI SKAL PRÆGE NY UDBUDSLOV OG AB-SYSTEM

For FRI bliver 2014 et år, hvor vi fortsat vil arbejde med at forbedre branchens rammebetingelser, øge branchens anerkendelse og understøtte branchens udvikling.

Ny udbudslov og AB-system

FRI vil have fokus på to af de vigtigste generelle rammevilkår for branchen, som netop i år står under forandring: implementering af en ny udbudslov i Danmark og den kommende revision af byggeriets aftalesystem (ABR 89, AB 92 og ABT 93). Her indgår FRI i de offentlige udvalgsarbejder, som pågår – og som kommer til at pågå. Det er vigtigt, for som vores amerikanske kolleger i ACEC siger: “If you’re not at the table, you’re on the menu”.

Digitalisering og intelligente indkøb

Vi vil også forstærke indsatsen på hele digitaliseringsområdet, de nye IKT-krav, i de nye digitale værktøjer og de digitale standarder, som bl.a. cuneco, og vil formentlig ændre branchens forretningsvilkår. I forhold til branchens forretningsudvikling sætter FRI fokus på brugen af incitamentsmodeller. Det bliver en del af ’intelligente indkøb’ af rådgiverydelser og vil hermed supplere FRI’s ’Gode råd om udbud’ og DI Videnrådgivernes arbejde med endnu et konkret værktøj til branchen og vores bygherrer: hvorfor og hvordan kan incitamentsaftaler anvendes, så de understøtter, at rådgivernes honorar afspejler projekternes værdi for bygherren?

Infrastruktur i bred forstand

På den politiske bane vil FRI gennemgå folketingspartierne udmeldte politik omkring vedligeholdelse af den offentlige infrastruktur, fra skoler og hospitaler til motorveje og broer. Vi vil sammenholde resultaterne med de behov, vi afdækkede i State of the Nation-rapporten for godt et år siden. Med dette projekt vil vi sikre, at FRI er en synlig stemme politisk i 2014. Vi forventer, at partierne på Christiansborg i stigende grad vil bruge 2014 på at fokusere på et kommende folketingsvalg. Opgaven for FRI bliver at løfte dagsordenen, som hedder: ’At styrke og opretholde Danmarks infrastruktur er en grundlæggende forudsætning for et konkurrencedygtigt samfund – uanset skattetryk eller balancen mellem offentligt og privat’. Et emne, som vi med udgangspunkt i partiernes partiprogrammer vil diskutere med de relevante politiske ordførere på Folkemødet på Bornholm i juni 2014.

Løsninger, der skaber værdi

Endelig vil vi fortsat arbejde med at formidle branchens gode historier til omverdenen. Det vil være med fokus på mange projekter, der går godt; projekter, der gør en forskel, fordi løsningerne skaber værdi for kunden og for samfundet; projekter, der er innovative eller på

anden måde banebrydende. Alle de projekter, hvor vi kan se, at de rådgivende ingeniører er med til at skabe fremtiden.

Regionale netværk

Som det sidste nye initiativ for 2014 vil FRI understøtte, at der etableres regionale og/eller faglige netværk af FRI-virksomheder i de dele af landet, hvor disse ikke allerede findes. Det var et behov, der blev afdækket i FRI's medlemstilfredshedsundersøgelse 2013, og som vi nu løfter for alle de virksomheder, der ønsker det.

Alle de nye tiltag sker i tillæg til den generelle medlemsservice, interessevaretagelse og synliggørelse af branchen, som FRI fortsat vil levere.

EMK-UDVALGET MISTER ENERGIEN

Langt de fleste skilsmisser er triste, men denne er en undtagelse. I 2013 blev det besluttet at splitte Energi-, Miljø- og Klimaudvalget op, så der fremadrettet er øget fokus på at sikre gode ramme- og forretningsbetingelser for både energi- og forsyningsområdet og for klima- og miljøområdet. Det nye Energi-/forsyningsudvalg vil håndtere emner, der spænder fra energispareindsatsen til Smart Grid, og træder sammen i løbet af første halvdel af 2014.

TILFREDSHEDEN MED FRI OG STATUS FRA MEDLEMMERNE

I 2013 gennemførte FRI en medlemstilfredshedsundersøgelse, der viste, at den grundlæggende tilfredshed med FRI var stigende – og at den specifikke tilfredshed i forhold til såvel medlems-service, synliggørelse og interessevaretagelse på alle tre punkter var forbedret.

Øget tilfredshed med kerneydelserne

FRI's medlemstilfredshedsundersøgelse 2013 viste, at tilfredsheden med FRI er gået frem, sammenlignet med sidste undersøgelse i 2011, i forhold til kerneydelserne: at skabe synlighed, at udføre interessevaretagelse og at levere medlemsservice. Den samlede tilfredshed med FRI er også øget. Samtidig anser en stigende andel af medlemsvirksomhederne medlemskab af en interesseorganisation som vigtigt. Og det betyder, at forventningerne til FRI øges.

Den øgede tilfredshed med FRI viser, at arbejdet med FRI's Strategi 2015 sætter den rigtige retning for foreningen.

Fokus på forretningsvilkår og aftalevilkår

Et af de interessante resultater af undersøgelsen er, at særligt to forhold skiller sig ud, som det FRI skal arbejde med i fremtiden, og det er 'branchens aftalevilkår' og 'branchens forretningsvilkår'. Særligt forretningsvilkårene, der bl.a. omhandler offentlige udbud, certificeringsordninger mv., er gået frem i vigtighed. Og emnet er på dagsordenen allerede i dag, bl.a. gennem dialog med KTC, Bygherreforeningen m.fl.

Branchens aftalevilkår vedrører eksempelvis den udbudsjuridiske rådgivning, som virksomhederne kan trække på i FRI's sekretariat. Og vurderet ud fra undersøgelsens resultater er dette et område, som FRI til gavn for medlemmerne bør prioritere yderligere i de kommende år.

Ingen billig benzin, men gerne medlemsnetværk

Undersøgelsen viser også, at FRI ikke skal tilbyde rabatordninger på benzin, billeje mv.

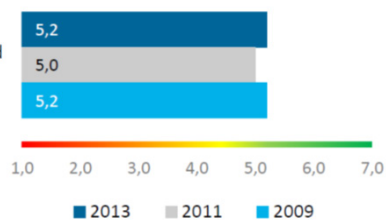
Et sidste interessant resultat handler om, hvorvidt FRI skal etablere faglige netværk eller udvalg for mindre FRI-virksomheder. Dette er der en interesse for – så derfor har vi sat det i gang og regner med, at medlemmer vil få glæde af dem i løbet af foråret 2014.

FRI skal gøre en forskel

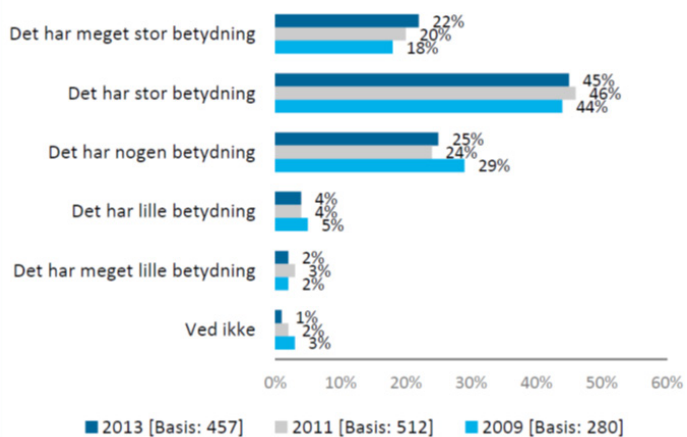
Kunsten i de kommende år bliver at fastholde den høje tilfredshed med FRI. Det vil FRI's bestyrelse, udvalg og sekretariat arbejde for. For så kan FRI gøre en forskel, også i fremtiden.

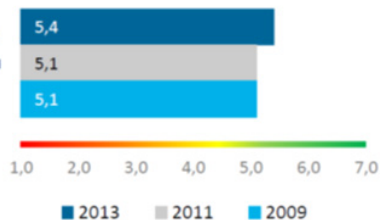
Hvor tilfreds er du samlet set med jeres medlemskab af FRI?

Hvor vigtigt er det for din virksomhed at være medlem af en brancheorganisation?

Hvor tilfreds er du samlet set med den service og information, som du har fået fra FRI?

KONKURRENCE- OG AFTALEFORHOLD, VIGTIGE SOM ALDRIG FØR

Rådgiverbranchen er i en rivende udvikling, og det betyder, at aftaler, vejledninger og måden, man udbyder opgaver på, også ændres. FRI arbejder i forreste linje for rimelige vilkår i de nye regler og standarder, men også for, at omkostningerne til tilbud og udbud ikke bliver unødigt store.

Totalrådgiveraftale i samarbejde med bygherrerne

FRI har sammen med DANSKE ARK og Bygherreforeningen udarbejdet en totalrådgiveraftale og en vejledning. Selve aftalen er helt harmløs, den er en skabelon, der kan udfyldes, hvorimod vejledningen indeholder de overvejelser, som en bygherre bør gøre sig i forbindelse med indgåelse af en rådgiveraftale.

I 2011 havde Bygherreforeningen på egen hånd udarbejdet en vejledning til en totalrådgiveraftale – og den var

helt uspiselig for såvel DANSKE ARK som FRI, der gik i dialog med Bygherreforeningen for at få et mere afbalanceret dokument. Og det er lykkedes. Dialogen mellem repræsentanterne fra parterne har fungeret upåklageligt. Men selvom dialogen har været god, er det ikke alle forslag i aftalen som FRI's vil anbefale, at man følger. Vejledningen er et godt udgangspunkt for, hvilke overvejelser der skal indgå i aftalen fra begge parter side. Der er nogle punkter, hvor man som rådgiver skal være særligt opmærksom. I vejledningen er der nemlig muligheder for sanktioner, der ikke tjener det tiltænkte formål – fx dagbods krav, der i praksis har vist sig uegnede ved rådgiverydelser. Nu vil FRI følge bygherrerne håndtering af aftalen i det næste års tid med henblik på en revision, hvis der viser sig uhenigtsmæssigheder eller uklarheder i praksis.

Udbudslovsudvalget – FRI er med

Danmark har besluttet, at vi skal have en udbudslov, baseret på EU's nye udbudsdirektiv, men sandsynligvis vil også nogle af de andre udbudsregler, fx annonceringsreglerne, komme i spil.

FRI har sammen med fire andre organisationer på 'leverandørsiden': DI, Håndværksrådet, Dansk Byggeri og Dansk Erhverv fået plads i udvalget, der skal udforme loven.

Det nye udbudsdirektiv byder på mange muligheder for større fleksibilitet i form af udbud med forhandling, innovationspartnerskaber og udvidet adgang til at benytte konkurrencepræget dialog. FRI er som udgangspunkt for mere fleksibilitet i udbuddene, fordi FRI tror på, at det kan give bedre projekter. Udfordringen bliver at administrere friheden, så transaktionsomkostningerne ikke eksploderer. Netop nedbringelse af transaktionsomkostningerne er et af FRI's helt store fokusområder.

Simple udbudsmodeller

FRI har sammen med DANVA gennem de sidste par år arbejdet på at lave en vejledning, der beskriver, hvordan vandselskaberne kan købe ind på en måde, der mindsker transaktionsomkostningerne til glæde for begge parter. I 2013 blev arbejdet næsten færdigt, og vejledningen er blevet suppleret med en pixi-udgave, der kort giver et overblik over mulighederne ved

'simple udbudsmodeller'. Begge dokumenter offentliggøres i foråret 2014.

FRI får indflydelse på FIDICs White Book

FRI har i 2013 deltaget i revisionen af FIDICs White Book, der er den internationale rådgiverkontrakt. Den seneste udgave er fra 2006 og trænger til en gennemgribende revision for at være en moderne international rådgiverkontrakt. FRI arbejder for, at den nye aftale kommer til at indeholde så mange elementer som muligt fra ABR 89.

Revision af byggeriets aftalesystemer

Det har ulmet i et par år, men i 2013 tog Energistyrelsen formelt initiativ til at påbegynde arbejdet med at revidere AB 92, ABT 93 og ABR 89. Kommissoriet er udarbejdet og forudsætter igangsætning af arbejdet i sommeren 2014 og afslutning i 2018, så det bliver et langt, sejt træk, hvor revisionen af de tre aftaledokumenter forventes at forløbe parallelt. FRI vil indgå i udvalget og vil kæmpe for, at der ikke sker forringelser i forhold til ansvarsbegrænsninger og lignende. Men vi ved allerede nu, at vi kommer under voldsomt pres fra bygherrerens side, der ønsker, at rådgiverne påtager sig større risiko, end det er tilfældet i dag.

Transaktionsomkostninger

FRI arbejdede også i 2013 for at begrænse transaktionsomkostningerne i forbindelse med det offentlige indkøb af rådgiverydelser. Denne dagsorden deler vi – og arbejder sammen om – med DI Videnrådgiverne. Dette fokusområde ligger højt på dagsordenen i al dialog med bygherrer og andre ordregivere og influerer på alt materiale, FRI udarbejder. Aktuelt sker det i Udbudslovsudvalget og i dialogen med Bygherreforeningen og Vejdirektoratet.

FRI HAR SAT DAGSORDENEN PÅ KONKURSER OG UDBUD

I FRI arbejder vi hver dag på at få de bedst mulige rammebetingelser for rådgivende ingeniørvirksomheder. Pressearbejdet er en vigtig og central del af det strategiske arbejde med at sætte dagsordenen. Her bruger FRI medierne aktivt til at komme frem med foreningens synspunkter og budskaber.

FRI i medierne

FRI blev omtalt 384 gange i aviser, fagblade, webmedier og i radio og tv. Dermed levede FRI op til målsætningen om 300 årlige omtaler. Mange af omtalerne er fremkommet pga. de tal og tendenser, som FRI samler ind blandt medlemsvirksomhederne. Det er hovedsageligt i Ingeniøren, Licitationen, Børsen og Berlingske Business, at FRI bliver omtalt. Henrik Garver har ved flere lejligheder optrådt i TV2 News – bl.a. i forbindelse med FRI's årlige konjunkturundersøgelse.

340 mio. kr. på udbud

Der er en tendens til, at offentlige bygherrer stiller øgede krav, når de laver udbud. Det ses ofte, at bydendes udgifter til et udbud overstiger, hvad selve projektet koster. I FRI's brancheundersøgelse blev medlemmerne spurgt, hvad de årligt bruger på at afgive tilbud i forbindelse med udbud. Beløbet blev 340 mio. kr. Det er efter FRI's vurdering godt 100 mio. kr. mere, end det bør være. Sammentællingen, der efter FRI's vidende er den første af sin art, fik stor omtale i både Børsen og Jyllands-Posten og bliver stadig brugt som eksempel.

BERLINGSKE 13. OKTOBER 2013
BUSINESS 2. SÆTNING

BESIDDERET AF ELLEN HORN
BUSINESS / 11

Kæmpe slagsmål mellem kreditorer i Pihl-konkursbo

Milliardkrav. Der er for alvor strid mellem kreditorerne om boet efter den krakkede storentreprenør Pihl. På vegne af tidligere Thule-arbejdere, der hævder at være blevet alvorligt syge af at rydde op efter atom-bombefly i 1968, kræver amerikansk advokat 1,1 milliard kr.

Al Børst Holgaard Berresen
freds@ingeniøren.dk

Etter spillet efter den danske storentreprenør Pihls konkurs har advokater sig til et kæmpe slagsmål mellem hovedsagelig danske kreditorer. Men sagen har pludselig fået en ydremt overskuelig vending.

Som tråd af en æske er en amerikansk advokat dukket op og har krævet et lån fra en række amerikanske tidligere Thule-arbejdere. De hævder at være blevet alvorligt syge efter at have arbejdet i Pihls selskab. Erstatningskravet over for Pihl-konkursboet er på hele 200 mio. dollars eller cirka 1,1 milliard kr.

Det er ubestridt, det største krav mod boet, lever tre konkursadvokater og konkursretsinstans af Sø- og Handelsretten er sat på

«Man ved aldrig, hvad der sker her i verden. Arbejdere siger, at de er blevet syge. De har fået kræft og har alle slags dårligdomme og sygdomme på grund af strålingsskade», siger Henrik Steen Jensen.

Med milliardkravet fra de gamle Thule-arbejdere er det ikke længere kun finansielle kreditorer herunder Danske Bank plus en række bygherrer, arkitektbureauer og rådgivende ingeniører som Pihls tidligere ansatte, der ønsker at få den mest nøjagtige bane af verdierne i boet.

«Ligesom om pengene skal gå til tidligere Thule-arbejdere eller andre, er det konkursretten job og pligt at få det mest nøjagtige i kassen. Vi skal som konkursretter sørge for, at der er mest nøjagtigt til at række kreditorerne ved», siger Henrik Steen Jensen.

Miljøer med finansielle kreditorer

Ingeniører brænder 300 mio af på offentlige udbud

For første gang sætter ingeniørerne tal på omkostningerne ved offentlige udbud. Udbudsprocessen betyder, at Finn Bojsen og Ingeniør'nes øvrige 34 medarbejdere i Esbjerg prioriterer private kunder frem for offentlige

Offentlige bygherrer overdriver udbuds krav

Udbudsprocessen betyder, at Finn Bojsen og Ingeniør'nes øvrige 34 medarbejdere i Esbjerg prioriterer private kunder frem for offentlige

De offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene, og det betyder, at ingeniørerne får svært ved at få udbudt deres projekter. Det er ingeniørerne i Esbjerg, der har lavet en undersøgelse af, hvor meget de offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene. Det viser sig, at de offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene med op til 20 procent.

Udbudsprocessen betyder, at Finn Bojsen og Ingeniør'nes øvrige 34 medarbejdere i Esbjerg prioriterer private kunder frem for offentlige

De offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene, og det betyder, at ingeniørerne får svært ved at få udbudt deres projekter. Det er ingeniørerne i Esbjerg, der har lavet en undersøgelse af, hvor meget de offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene. Det viser sig, at de offentlige bygherrer overdriver kravene til udbudene med op til 20 procent.

Pihls konkurs

Pihl & Søns konkurs sendte chokbølger igennem hele byggebranchen. Ikke blot fordi det var overraskende, men også fordi konkursen berørte rigtig mange aktører i branchen. En historie, der fik meget omtale, var FRI-direktør Henrik Garvers udtalelse i Jyllands-Posten om, at der var risiko for, at de to konkursadvokater i Pihl & Søns konkursbo primært repræsenterede banker mv. De mindre underleverandører frygtede derfor, at deres interesser ikke blev tilgodeset. Derfor forlangte Henrik Garver at få en repræsentant for underleverandørerne ind i kuratoriet, så bl.a. FRI's medlemmer blev tilgodeset i boet. Og det lykkedes, vi fik en ekstra kurator i boet.

State of the Nation bliver fortsat omtalt

FRI's State of the Nation-rapport beviser stadig sit værd. Ved flere lejligheder bliver rapporten brugt som dokumentation for infrastrukturens tilstand. Navnlig de kommunale vejes dårlige stand har skabt debat. Men også State of the Nation's belysning af den offentlige bygningsmasse har været omtalt, bl.a. i forbindelse med den nye skolereform, der vil kræve bedre indeklima, når eleverne skal opholde sig længere tid på skolen.

BERLINGSKE BUSINESS VÆKST

Offshorebranchen råber på ingeniører

Lejlig vilbjerg: En akutt mangel på ingeniører kan være udfordrende inden for offshore-branchen i hele Europa. Både i Danmark og i resten af verden. Men kun i Danmark findes dem

Den tekniske ingeniør-branchen oplever et stort behov for ingeniører inden for offshore-branchen i hele Europa. Både i Danmark og i resten af verden. Men kun i Danmark findes dem

Rådgiverne har fremgang igen

De rådgivende ingeniører har igen fået fremgang i omsetningen i 2012, viser en brancheanalyse. På godt og ondt følger medkommeren

De rådgivende ingeniører har igen fået fremgang i omsetningen i 2012, viser en brancheanalyse. På godt og ondt følger medkommeren

De rådgivende ingeniører har igen fået fremgang i omsetningen i 2012, viser en brancheanalyse. På godt og ondt følger medkommeren

BYGGERI – ET ÅR MED MANGE BYGGEPOLITISKE PLANER

De digitale standarder i byggeriet rykker nærmere og får stor betydning for byggeriets fremtid. Derfor har FRI sammen med DANSKE ARK nedsat en taskforce, der skal se på, hvordan ydelsesbeskrivelserne spiller sammen med den kommende digitalisering.

Tre store projekter havde i 2013 stærkt politisk fokus: regeringens energirenoveringsstrategi, regeringens byggepolitiske strategi og regeringens nye arkitekturpolitik.

Input til energirenoveringsstrategien

Martin Lidegaard inviterede i 2013 et kæmpe netværk af interessenter fra branchen, NGO'er og forskningsinstitutioner til at give input til regeringens energirenoveringsstrategi. Det var en stor omfattende proces, der krævede mange ressourcer fra FRI's deltagere i netværket. Til gengæld blev resultatet i form af et inspirationskatalog til ministeren også et godt gedigent input med forslag, som FRI overordnet set tror kan blive succesfuldt. Hvor mange af de 75 forslag, der bliver til virkelighed, kommer vi til at se i regeringens energirenoveringsstrategi.

Byggepolitisk strategi – fremtidens byggeri

Den helt store byggepolitiske agenda – byggepolitisk strategi – startede op i 2013. Strategien har fire fokusområder: produktivitet og konkurrenceevne, bæredygtighed, sundhed/sikkerhed og byggesagsbehandling. FRI har løbende haft dialog med Energistyrelsen for at sikre, at rådgivende ingeniører også i fremtiden kan udvikle og udnytte branchens store viden og erfaring. FRI har budt ind med mærkesager som kvalitetskrav frem for laveste pris og langsigtede overvejelser samt at lovgivning og standarder i de offentlige indkøb baseres på internationale standarder, så den viden, vi opbygger, også kan bruges i udlandet. FRI har også tilkendegivet, at lovgivningen skal baseres på funktionskrav. På dette punkt møder FRI en del modstand fra andre brancher og myndigheder. Der er en del myndigheder, der er involveret i den byggepolitiske strategi, så en stor del af 2014 vil komme til at gå med at gøre den færdig. Den endelige strategi vil påvirke de betingelser, som rådgivende ingeniører skal arbejde under i fremtiden, så FRI arbejder løbende med at komme med input.

fra byggeriets parter. I 2013 har Værdibyg udgivet seks vejledninger: Effektiv prækvalifikation, Inddragelse af underentreprenører, Leverandørprojektering og samprojektering, Driftorienteret byggeproces, Commissioning-processen og debatoplægget Perspektiver på renoveringsprocesser. Værdibygs næste store projekt omhandler de byggeprocesser, der er specielle for renovering.

Digitaliseringspotentialer og -udfordringer

Cuneco, center for produktivitet i byggeriet, er tre år henne i sin fireårige periode for at udvikle digitale standarder. Standarderne skal danne et fælles grundlag for et digitaliseret samarbejde i alle byggeriets faser og mellem byggeriets aktører. Desto nærmere cuneco er på sit mål, desto mere kan vi i FRI se behovet for, at branchens virksomheder og FRI skal være med til at fylde rammerne ud, fx i relation til ansvar og nye ydelser. FRI har derfor nedsat en taskforce sammen med DANSKE ARK. Her er man i gang med at udvikle anbefalinger med forslag til, hvordan fx ydelsesbeskrivelserne skal spille sammen med de digitale standarder.

I FRI ser vi et stort potentiale i cunecos digitale standarder. Der er dog stadig et stykke vej endnu, og derfor arbejder FRI for, at cunecos standarder får de bedste vilkår for videreudvikling, når de offentlige midler er slut, og standarderne overdrages til bips. Det kræver, at bips' struktur opgraderes, så den er klar til at fortsætte udviklingen.

Værdibyg – for praktikere af praktikere

Et af de mest positive samarbejder, som FRI deltager aktivt i, er Værdibyg. Netværket, der består af seks organisationer, arbejder på i fællesskab at lave bedre byggeprocesser – med udgangspunkt i best practice og med en forudsætning om win-win for parterne. Alle udgivelser er udarbejdet i samarbejde med praktikere

Branchevejledning for faktisk energiforbrug

Ingeniørerne er ofte blevet skudt i skoene, at de ikke kan beregne det faktiske energiforbrug. Derfor har flere af FRI's medlemmer ønsket at få nogle værktøjer for good practice for beregninger af det faktiske energiforbrug i bygninger. I regi af InnoBYG og med SBI som pennefører er der oprettet et projekt, der tager fat i denne problemstilling. Her skal der bl.a. udarbejdes troværdig vurdering af energibesparelser og tilhørende usikkerheder i forbindelse med energirenovering. I selve InnoByg deltager FRI i styregruppen, og der er i 2013 bevilget midler til yderligere fire års drift med fokus på bl.a. totaløkonomi, bæredygtig energirenovering mv.

Mange andre byggeridagsordner

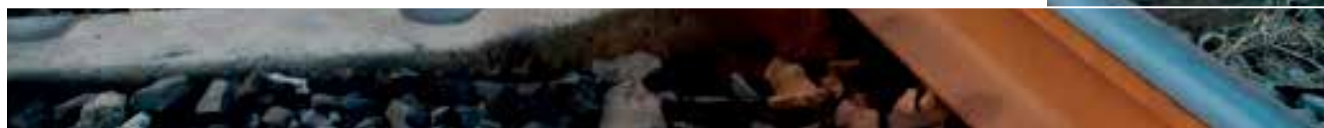
FRI har i 2013 også beskæftiget sig med mange andre byggerelaterede emner. Det gælder bl.a. Statikeranerkendelsesordningen, der lider under et bekymrende fald i antallet af anerkendte statikere samt at aldersgennemsnittet er foruroligende højt.

I samarbejde med FRI YP har man kigget på barrierer, der hindrer flere nye og yngre anerkendte statikere. Energistyrelsens forslag til at få private boligejere til at energirenovere – kaldet BedreBolig. Her er FRI bekymrede for ordningens kvalitet og uvildighed. Vi har også beskæftiget os med forskellige emner inden for brand, huseftersyn, el-eftersyn, energimærkningsordningen og myndighedsbehandling, for blot at nævne nogle få.

TOGFONDEN SKABER 2000 INGENIØRJOB

I 2013 har Togfonden været det helt store emne inden for anlægsbranchen. Det vurderes, at investeringen på 28,5 mia. kr. i den danske jernbaneinfrastruktur vil medføre op mod 2000 nye ingeniørstillinger over de næste ti år.

Penge til jernbaner, men hvad med vejene?

I 2013 faldt finansieringen af Togfonden på plads. Det betyder en massiv investering i dansk jernbaneinfrastruktur og vil sammen med signalprogrammet løfte det danske jernbanelanet markant. Det er selvfølgelig glædeligt.

Til gengæld vil de danske statsveje blive betydeligt nedprioriteret de kommende år. Og det samtidig med et stort efterslæb på vedligeholdelsen af de kommunale veje, som det bl.a. fremgik af FRI's State of the Nation-rapport fra 2012. Netop tilstanden af de kommunale veje har FRI gjort meget for at gøre opmærksom på, både i medierne og over for relevante interessenter. Det anslåede efterslæb er på mellem 10 og 20 mia. kr., men udgifterne kunne have været meget mindre, hvis man havde prioriteret et bedre løbende vedligehold.

Høring om hovedstadens infrastruktur

FRI afholdt, i samarbejde med Danske Anlægsentreprenører, en høring om hovedstadens infrastruktur i foråret 2013. Formålet med høringen var at skabe opmærksomhed på de store trafikale og infrastrukturmæssige udfordringer, som hovedstadsområdet dør med. Udfordringer, der kun bliver større i takt med befolkningstilvæksten. Under arrangementet, hvor flere betydningsfulde politikere og erhvervsfolk var blandt de over hundrede deltagere, blev visionerne og udfordringerne for trafikken og infrastrukturen debatteret i både plenum og ekspertpanel.

Arbejdet med Det Digitale Anlæg fortsætter

FRI fortsætter det gode samarbejde med Vejdirektoratet, Banedanmark, Femern A/S og Danske Anlægsentreprenører i bestræbelserne på at forbedre digitaliseringsprocesserne i anlægssektoren. I 2013 blev den nye hjemmeside for Det Digitale Anlæg lanceret, www.digitaleanlaeg.dk, og her kan man finde relevant info om projektet.

I 2013 begyndte vi med samme organisationer på endnu et delprojekt, denne gang med fokus på objektstruktur. Formålet er at udarbejde en fælles standard for anlægsbranchen til navngivning af objekter med henblik på at fremme udvekslingen af modeller på tværs af entreprisegrænser

Totalentrepriser er ikke den eneste entreprisemodel

Den seneste tid har totalentrepriser været den mest udbredte entreprisemodel i anlægssektoren, og totalentreprisen har bestemt sine styrker. Det er dog ikke ensbetydende med, at det altid er den mest velegnede entreprisemodel til alle projekter. FRI har påbegyndt en ny vejledning, der skal give et mere nuanceret billede af de mulige entreprisemodeller og dermed hjælpe bygherrer til at finde den model, der passer bedst til netop deres projekt.

KONKURRENCEN FRA DET OFFENTLIGE PRESSER RÅDGIVERNE

Rådgivernes produktivitet og vækst udfordres af konkurrence fra offentlige selskaber. En uholdbar situation, når det er rådgivere og andre private virksomheder, der skal trække Danmark ud af krisen.

Som rådgivende ingeniører oplever vi, at der stadig er behov for forbedring af konkurrenceevnen i branchen. Det knytter sig bl.a. til adfærd i den offentlige sektor. FRI har derfor fremført, at når fx. vandselskaberne løser projekter for 2,5 mia. kr. internt, skaber det ikke privat vækst og eksport, fordi den genererede viden ikke bliver kommercialiseret og bragt i spil på andre projekter i Danmark og udlandet.

Også konkurrencen om medarbejdere er en vækstbremse. De private rådgivervirksomheder afgav i 2012 mellem to og tre gange så mange medarbejdere til offentlige virksomheder, som der blev ansat fra samme.

FRI har hver gang lejligheden har budt sig taget det op med ministre og medlemmer af Folketinget. 'Konkurrence fra det Offentlige' vil i 2014 være en FRI-mærkesag, hvor FRI og DI Videnrådgiverne vil arbejde sammen for at få det på den politiske dagsorden.

FRI gav input om produktivitet

FRI fik mulighed for at få indflydelse på Produktivitetskommissionens arbejde.

FRI identificerede flere områder til Produktivitetskomiteen, hvor ændringer vil styrke produktivitet og den internationale konkurrenceevne i rådgivende ingeniørvirksomheder. De væsentligste er:

- Offentlige virksomheder og offentligt regulerede virksomheders muligheder for sideordnet virksomhed
- Manglende mulighed for at indgå i teknologipartnerskaber med forsknings- og uddannelsesinstitutioner
- Den kommunale byggesagsbehandling
- Transaktionsomkostninger ved offentlige udbud

FRI's input blev en del af Produktivitetskommissionens arbejde og landede dermed på mange folketingspolitikeres skrivebord. Vi gør os ikke forhåbninger om, at det betyder forbedringer for rådgivende ingeniørers

rammebetingelser med et trylleslag. Men vigtigt er det, at FRI fik indflydelse på Produktivitetskommissionens arbejde.

FRI vil ændre skat på udenlandske eksperter

FRI kæmper sammen med DI Videnrådgiverne for at få ændret skatteregler, der gør det dyrere for danske rådgivere at rekruttere udenlandske eksperter for en kortere periode. Skattereglerne for arbejdsudleje blev skærpet ved skattereformen i 2012 for at modvirke social dumping.

FRI på Folkemødet

FRI deltog i 2013 for første gang på Folkemødet på Bornholm. Her deltog FRI's formand Jesper Nybo Andersen i en debat om 'Forbedret offentlig produktivitet gennem bedre samspil med private videnrådgivere'. FRI's bestyrelsesmedlem Søren Larsen var med i en debat om, hvordan branchen bedst håndterer manglen på ingeniører. FRI-direktør Henrik Garver deltog i en debat om udfordringer ved bygningsrenovering.

Adgang til beslutningstagere

Et af formålene med at tage til Folkemødet var at synliggøre branchens udfordringer over for beslutningstagere og andre interessenter. På Folkemødet er der næsten fri adgang til ministre, politikere, journalister og en række andre interessenter.

INDFLYDELSE PÅ ENERGI, MILJØ OG KLIMA

Kommunal Teknisk Chefforening, konkurrence og kamp om medarbejderressourcerne har været nogle af de mange områder, som FRI's Energi-, miljø- og klimaudvalg har beskæftiget sig med i 2013.

KTC-dialog – bordenderne bøjes mod hinanden

FRI har en god og vedvarende dialog med Kommunal Teknisk Chefforening, KTC. For det handler om at finde gode fælles løsninger på de udfordringer, som kommuner og rådgivere står overfor på teknik- og miljøområdet. FRI holdt bl.a. oplæg om udbudsforhold på KTC's årsmøde, hvor problemet med kommunale udbud under tærskelværdien på 1,5 mio. kr. blev debatteret. Herudover har FRI og KTC også drøftet, hvordan vi i fællesskab udvikler modeller for samarbejde, som øger fokus på kvalitet og innovation, der både frembringer merværdi for kommuner og borgere og har potentiale til eksport. Også arbejdet med at synliggøre det tekniske og naturvidenskabelige område og sikre kvalificeret og stabil rekruttering til branchen er en fælles udfordring, der er blevet drøftet om det runde bord. FRI og KTC vil i 2014 mødes med faste intervaller. Her vil emner som rolleafklaring, opgavefordeling samt hvornår det giver mening for kommunerne henholdsvis at insource og outsource opgaver også være på dagsordenen.

Ny vandsektorlov på vej

FRI har bidraget til Deloitte's evaluering af vandsektorloven, som i løbet af 2014 vil danne grundlag for en revision af den eksisterende lov fra 2007. Nu forestår en politisk proces med ministeriet og de politiske aftaltparter. Her vil FRI arbejde for, at den nye lov under-

støtter, at danske rådgivere og teknologileverandører inden for vandsektoren får et hjemmemarked, der er så solidt, at erfaringer og knowhow kan konverteres til øget eksport. For FRI er det afgørende, at den nye lov markedsudsætter en større del af forsyningssekskabernes drifts- og vedligeholdelsesopgaver. Det er eksempelvis opgaver som kloakdrift, vandrensning og vandforsyning, der, når de udføres af private selskaber, vil fremme innovation og overførsel af driftserfaringer mellem vandselskaberne. Selvom den politiske proces først bliver indledt i 2014, har FRI gennem det seneste år fremført synspunkterne i medierne og over for ministre.

I den kommende tid vil FRI have møder med relevante miljøordførere med henblik på at påvirke den kommende lovrevision i den ønskede retning.

Konkurrencen fra det offentlige presser rådgiverne

De seneste år er rådgivende ingeniørers vækst øget, virksomhederne er blevet mere internationale, og branchens værdiskabelse og produktivitet er øget markant. Men samtidig er det blevet tydeligt, at flere væsentlige barrierer for yderligere vækst, øget eksport og forbedring af konkurrenceevnen knytter sig til adfærd i den offentlige sektor. FRI har bl.a. fremført, at når vandselskaberne i 2013 og 2014 løser projekter for 2,5 mia. kr. internt, skaber det ikke privat vækst

GENNEM DIALOG

og eksport, fordi den genererede viden ikke bliver kommercialiseret og bragt i spil på andre projekter i Danmark og udlandet.

Kamp om medarbejdere

Også konkurrencen om medarbejdere er en vækstbremse. De private rådgivervirksomheder afgav i 2012 mellem to og tre gange så mange medarbejdere til offentlige virksomheder, som der blev ansat fra samme. Dette brain-drain og tab af innovationskraft i de private rådgivervirksomheder inden for områderne energi, vand- og spildevand samt anlæg reducerer virksomhedernes omsætning samt eksporten – ikke blot eksporten af rådgivningsydelser, men også eksporten fra erhverv, der trækkes med, når rådgiverne arbejder i udlandet.

FRI har drøftet problemstillingerne med en række ministre og folketingsmedlemmer, ligesom vi har blan-

det os i den offentlige debat for at sætte fokus på det. I 2014 vil 'konkurrence fra det offentlige' være en mærkesag, som FRI og DI Videnrådgiverne vil prioritere og forsøge at løfte politisk.

Aftaler letter administrationsbyrden

Som led i regeringens ambitioner om at omstille Danmark til et mere energieffektivt samfund, kan danske energiselskaber købe energibesparelser fra både private forbrugere og erhvervsaktører. Energi- besparelsen oplyses til et net- eller distributions- selskab, og på baggrund af dette beregnes tilskuddet, der udregnes efter Energistyrelsens standardværdier. Tilskuddet kan tilfalde rådgiveren eller kunden. For at gøre det lettere for rådgiverne at indberette energi- besparelserne har FRI indgået samarbejder med NRGi Net, SEAS-NVE, Viegand Maagøe og Energispare- siden, der hver især letter de administrative byrder og sikrer tilskuddet fra energiselskaberne.

BRUG FRI'S SERVICE I HVERDAGEN

Som FRI-medlem har du mange medlemsfordele, bl.a. rådgiveransvarsforsikring, juridisk rådgivning, FRI's ugentlige nyhedsmail og vejledninger. Her får du et udpluk.

Rådgiveransvarsforsikring

Stort set alle FRI's medlemmer er medlem af FRI's kollektive rådgiveransvarsforsikring. Den er som regel meget attraktiv i forhold til kommerciel forsikring. Princippet i forsikringen er, at FRI's medlemmer opnår billigere forsikring ved at bidrage til en fælles pulje. Derfor gør vi også meget for at minimere medlemmernes risiko og informere om, hvordan de værste risici undgås. Som en del af forsikringen kan medlemmerne også trække på en rådgivning om forsikring fra Trygs medarbejdere, såvel inden aftalen underskrives, som når en kunde truer med krav.

Den grønne trekant – uvildig rådgivning

Retten til at bruge FRI's grønne trekant følger med FRI-medlemskabet. FRI's medlemmer kan frit bruge trekanten og FRI's logo i deres markedsføring. Trekanten viser medlemskab af FRI – og dermed, at virksomheden lever op til FRI's krav til optagelse af medlemmer, herunder uvildig rådgivning på markedsvilkår.

Juridisk rådgivning

Juridisk rådgivning om aftaler og udbud gives til medlemmer, der fx bliver stillet over for udbudsbetingelser, der virker usaglige eller ikke er i henhold til gældende regler. Medlemmerne kan også søge rådgivning, når de oplever problemer i forhold til en indgået aftale.

Ny ydelsesbeskrivelse for Bygherrerådgivning

I 2013 færdiggjorde FRI i samarbejde med DANSKE ARK og – for første gang – Bygherreforeningen den nye ydelsesbeskrivelse for Bygherrerådgivning. Ydelsesbeskrivelsen har fået en ordentlig overhaling og er meget anderledes end 2003-udgaven. Bygherrerådgivningsydelsen har også udviklet sig meget i de sidste 10 år, så det var tiltrængt. Nu forestår arbejdet med en vejledning, der forventes udsendt før sommerferien 2014.

Gode råd om udbud

Den meget populære vejledning 'Gode råd om udbud' blev i 2013 revideret igen. Da der hele tiden sker ændringer inden for udbudsområdet, har FRI valgt ikke at optrykke vejledningen, men i stedet lade vejledningen være et dynamisk dokument, der kan downloades fra www.frinet.dk/goderaadudbud.

UDBUDSVAGT

FRI's medlemmer ønsker fair behandling ved tilbudsgivning. Efter spørgsmål fra eller dialog med FRI-sekretariatet ser mange ordregivere på, om deres udbudsmateriale er optimalt for at sikre konkurrencen. Vi får ofte udbydere til at ændre udbuddene til fordel for såvel ordregiver som tilbudsgivere fra FRI's medlemsskare. I FRI's nyhedsmail og på www.frinet.dk gør vi opmærksom på de udbud, som vi mener har problematisk indhold, såsom uklarheder, ulovligheder eller andre urimelige forhold, som medlemmerne skal være på vagt overfor.

Fortolkningsbidrag – tolker love og regler

FRI's fortolkningsbidrag giver en tolkning af love og fx udbud – og kombinerer det med, hvordan aktuelle domme og kendelser har ført til en praksis. I 2013 er der kommet mange nye fortolkningsbidrag til, fx indkøb uden annonceringspligt, prækvalifikation og hvad der skal medregnes i tærskelværdierne.

Vejledninger og paradigmer

Elektroniske håndbøger om aftale-, forsikrings- og foreningsforhold, der giver dig viden og overblik over forhold på de områder, du beskæftiger dig med til daglig.

Vejledninger og paradigmer tæller blandt andet FRI's ydelsesbeskrivelser, ABR 89, Gode råd om udbud og partneringaftaler, den nye totalrådgiveraftale og en lang række andre praktiske værktøjer.

Statistikker, der vedrører branchen

Årlig lønstatistik for rådgivende ingeniørvirksomheder. Statistikken viser gennemsnitslønninger for de grupper af medarbejdere, der er flest af i FRI's medlemsvirksomheder.

Branchestatistikken indeholder nøgletal som overskudsgrad, eksportandel, kundesammensætning etc. blandt FRI's medlemsvirksomheder.

KURSER I 2013

Igen i 2013 har rigtig mange af FRI-medlemmernes ansatte været på kurser arrangeret af FRI. Der har været afholdt åbne kurser i grundlæggende entrepriseret og rådgiverkurser, der omhandler rådgiveraftalers udformning. Her er det særligt betydningen af at kunne henvise til ABR 89 og forsikringsordningen. FRI har også skræddersyet interne kurser til medlemsvirksomheder, så de matchede firmaets konkrete behov. I alt har der deltaget ca. 200 ansatte i kurserne.

FRI er din forening. Hvis du som FRI-medlem er i tvivl eller har ønsker om et kursus – så send os en mail på fri@frinet.dk eller ring 35 25 37 37.

Andre statistikker omfatter bl.a. et konjunkturbarometer, der to gange om året måler medlemmernes syn på beskæftigelsen i fremtiden.

Nyhedsopdateringer ugentligt

FRI Nyhedsmail udsendes som mail ugentligt og giver i en let overskuelig form et overblik over vægtige politiske indsatsområder, udvalgte lovtiltag, nye værktøjer og tip til ny viden og undersøgelser, aktuelle klager over udbudssager samt afgørelser og høringer. Herudover bringes et udpluk af interessante kursus- og konferenceaktiviteter mv.

Kurser, seminarer og konferencer

FRI udbyder kurser og seminarer tilrettet de forhold, man som rådgivende ingeniør kommer ud for. Kurserne handler bl.a. om generelle aftalevilkår som ABR 89 eller AB 92.

FRI YP

– NETVÆRK, FAGLIGHED OG ANERKENDELSE

FRI YP har haft mange bolde i luften i 2013. Særligt har de mange netværksarrangementer med en kombination af faglighed og netværk tiltrukket unge rådgivere fra både store og små medlemsvirksomheder. I løbet af året er medlemstallet steget til 650 YP-medlemmer, fordelt på 41 FRI-virksomheder.

Netværksarrangementer i høj kurs blandt medlemmerne

FRI YP har i 2013 afholdt en række velbesøgte arrangementer i henholdsvis København og Århus, hvor i alt 268 medlemmer har deltaget. Temaerne til arrangementerne har spændt vidt: lige fra rundtur ved de bynære havnearealer i Aarhus Havn, Dinner & Show i forbindelse med FRI Årsmøde, besøg ved Axeltorv-byggeriet til 'Jagten på de Grundlæggende Naturlove' ved Holger Bech Nielsen. FRI YP glæder sig til at byde endnu flere medlemmer velkommen til netværksarrangementerne i det nye år.

FRI YP har også taget initiativ til at afholde inspirationsmøder og gæsteforelæsninger på relevante uddannelsesinstitutioner. Et katalog med tilbud om gæsteforelæsninger er blevet distribueret til undervisere, og i 2014 forventer FRI YP at afholde inspirationsmøder på flere af landets universiteter. Formålet er at give de studerende et indblik i, hvad arbejdet som rådgivende ingeniør indebærer.

Behov for mere viden

Desuden igangsætter FRI YP en undersøgelse, som skal tilvejebringe mere viden om forholdet mellem de nyuddannede ingeniørers kompetencer og de kompetencer, som virksomhederne efterspørger. FRI YP håber på, at undersøgelsen kan kaste lys over branchens nuværende og fremtidige rekrutteringsmæssige udfordringer samt hjælpe FRI YP til at udvikle nye initiativer, der kan sikre tættere bånd mellem fremtidens ingeniører og rådgiverbranchen.

Kampagne for at skaffe flere studerende til branchen

I henhold til FRI's strategi for 2012-2015 om at øge anerkendelsen og indflydelsen af den rådgivende ingeniørbranche, har FRI YP fortsat sit arbejde med at skabe interesse for branchen blandt landets unge ingeniørstuderende. I 2013 publicerede FRI YP tre artikler, hvor rådgivende ingeniører fra FRI-medlemsvirksomheder fortalte om et projekt, som de har været en afgørende del af.

FRI YOUNG PROFESSIONALS

FRI Young Professionals er et socialt netværk for yngre medarbejdere på tværs af FRI's virksomheder. FRI arrangerer gå hjem-møder flere gange årligt, både i Øst- og Vestdanmark. Arrangementerne kombinerer det sociale med det faglige, så deltagerne også får noget med hjem. Arrangementerne er som hovedregel gratis for medlemmer at deltage i.

FRI GØR EN FORSKEL I DI

Siden den 1. januar 2012 har alle FRI-virksomheder været enten medlem af eller associeret til DI. Det betyder, at FRI i to år har kunnet mønstre sin fulde vægt i det arbejde, der pågår i DI, og som har betydning for rådgivende ingeniørvirksomheder.

Interessefelterne i DI spænder bredt fra byggepolitik, miljø, energi og infrastruktur over uddannelse og forskning til internationale og danske rammevilkår. For at sikre, at rådgivernes stemme høres i DI, er der repræsentanter fra FRI-virksomheder i alle de betydende udvalg i DI (se boks til højre). Og det gør en forskel, når FRI skal gøre sin indflydelse gældende i DI.

I 2013 flyttede FRI's sekretariat ind i det nyrenoverede Industriens Hus. Det betyder, at FRI kan trække på DI's fælles services i forhold til møder m.v. Og mere væsentligt, at medarbejderne i FRI naturligt kan samarbejde med medarbejderne i DI om de dagsordner, der er vigtige for de rådgivende ingeniørvirksomheder. Så at have sekretariatet placeret i DI Industriens Hus gør en positiv forskel. Derfor ser vi, at DI i 2013 har løftet flere af de emner, som var vigtige for FRI, til en styrket politisk indflydelse, det gælder eksempelvis, når DI Videnrådgiverne tager kampen op om statens brug af konsulenter eller konkurrence fra offentlige virksomheder. Eller når DI Transport tager FRI med på råd i arbejdet omkring Trængselskommissionen.

Men vi ser også indflydelsen gøre sig gældende i DI's Byggepolitik, om end der her er tale om et så nyt område for DI, at det endnu ikke er anskuet samlet. Emnerne er dog de rigtige: produktivitet, digitalisering, energipolitik m.m. Og som FRI er vi med til at skabe grundlaget for, at DI får en klar og entydig byggepolitisk dagsorden.

Endelig ser vi også, at DANSKE ARK er i en proces, hvor de overvejer en tilknytning til DI. Det ville være stærkt, om byggeriets rådgivere kunne være samlet i DI.

FRI har medlemmer i følgende DI-udvalg og -bestyrelser:

- DI's Hovedbestyrelse
- DI's Forretningsudvalg
- DI Videnrådgiverne
- DI's udvalg for Miljø
- DI's udvalg for Skattepolitik
- DI's udvalg for Erhvervspolitik
- DI's specialudvalg for Byggepolitik
- DI's udvalg for Transport og Infrastruktur
- DI's udvalg for Forskning og Uddannelse
- DI's Internationale markedsudvalg
- DI Konkurrenceret
- DI's specialudvalg for IT politik
- DI's udvalg for telepolitik
- DI's udvalg for Sundhedspolitik
- DI Affald

Regionalforeninger

- DI Hovedstaden
- DI Vestsjælland
- DI Roskilde/Køge Bugt
- DI Aalborg
- DI Sønderjylland
- DI Skive/Viborg
- DI Trekantområdet
- DI Østjylland

ULANDBISTAND SKAL I UDBUD

FRI's Internationale Markedsudvalg har sat spørgsmålstejn ved Danidas udbudspolitik. Desuden har udvalget været i dialog med europaparlamentarikere for at sikre bedre rammebetingelser for rådgiverbranchen.

Danida - manglende udbud for milliarder

FRI har gentagne gange erfaret, at UM ikke udbyder opgaver, der kan løftes af kommercielle aktører, og har derfor rejst problemet over for Udenrigsministeriet. Her var forklaringen, at der var tale om enkeltstående tilfælde, hvor særlige konditioner medførte en tilsidesættelse af udbudsreglerne. Dog viser svarene på en række udvalgs spørgsmål, fremsat i Folketingets Udenrigsudvalg, at der årligt tildeles udviklingsopgaver uden udbud for mere end 3 mia. kr., fordi de tildeles som finansiel støtte til gennemførelse af multilaterale, internationale og danske organisationers egne strategier, aktiviteter og arbejdsplaner.

Manglende åbenhed

FRI har rejst Danidas praksis politisk. Den afføder en række potentielle problemstillinger, som fx manglende transparens og åbenhed om den danske udviklingsbistand, uklar prissætning af projekterne og ulige konkurrencevilkår på det kommercielle marked for udviklingsbistand – ikke mindst fordi der er tale om en praksis, der forringer dansk rådgivereksport.

Indflydelse på europæiske rammevilkår

FRI arbejder på at sikre optimale rammebetingelser for rådgiverbranchen. Det gør vi bl.a. ved at indgå i dialog med de politiske beslutningstagere – også med dem, der sidder i Bruxelles. I Europa har FRI markeret sig som en aktiv høringspart til DG DevCo - EU's generaldirektorat for udviklingspolitik og bistand. FRI's høringssvar og indmeldinger har bl.a. bidraget til, at DG DevCo nu i højere grad vil tage udgangspunkt i virksomhedernes referencer og kvalitetsledelses-systemer, når de tildeler implementering af EuropeAid-kontrakter i udviklingslandene.

FRI arbejder for PRAG

Hidtil har der været meget stærk fokus på 'key expert'-CV'er, hvilket har givet individuelle konsulenter en uforholdsmæssig stor rolle i forbindelse med tildeling af kontrakter. Foruden høringssvar til DG DevCo har FRI ligeledes – bl.a. via EFCA – arbejdet aktivt for at hindre Europa-Parlamentets forsøg på at tilsidesætte PRAG til fordel for øget local procurement. En manøvre, der, hvis den lykkes, de facto vil udgøre en handelshindring for udenlandske virksomheder og vil kunne foranledige øget korruption, dårligere kvalitet og højere priser.

NYE ANSATTE I FRI

Ny sekretær i FRI

Gitte Hartmeyer afløste i januar 2013 Hanne Sattrup som sekretær for FRI. Gitte Hartmeyer er 52 år og uddannet erhvervsproglig korrespondent i engelsk og dansk korrekturlæser. Gitte kommer fra en stilling som sekretær i den internationale trælastengrosvirksomhed Dalhoff Larsen & Horneman A/S. Gittes opgaver som sekretær er betjening af FRI's bestyrelse, direktør og vicedirektør samt opdatering af håndbøger og medlemservice pr. telefon og mail.

Ny konsulent i FRI

FRI ansatte Ulrik Ryssel Albertsen som konsulent i august 2013. Hos FRI skal Ulrik først og fremmest sørge for, at de rådgivende ingeniørvirksomheders interesser inden for energi, miljø og klima bliver varetaget. Ulrik Ryssel Albertsen er 37 år og kommer fra en stilling som kommunikations- og public affairs-rådgiver i KommunikationsKompagniet A/S, hvor han bl.a. har arbejdet for Videncenter for Energibesparelser i Bygninger. Han har en solid konsulenterfaring fra byggebranchen og klima- og energiområdet. Ulrik Ryssel Albertsen erstatter Preben Boock, der har fået job i Hillerød Forsyning A/S.

YDELSESBESKRIVELSE FOR ARBEJDSMILJØKOORDINERING

Nye udgivelser om arbejdsmiljø

FRI er i samarbejde med DANSKE ARK i gang med at revidere både 'Ydelsesbeskrivelse for arbejdsmiljøkoordinatorer' og 'Vejledning om arbejdsmiljø i byggeprocessen', så udgivelserne bliver kompatible med den ændrede 'Bekendtgørelse om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø'. Både Ydelsesbeskrivelse og Vejledning ventes afsluttet i første kvartal 2014.

Rådgivere får arbejdsmiljø-hotline

FRI har bidraget til udarbejdelse af regeringens 'Handleplan for nedbringelse af arbejdsulykker i bygge- og anlægsbranchen'. En væsentlig del af handleplanens 50 initiativer skal styrke arbejdsmiljøindsatsen i planlægnings- og projekteringsfasen. Disse initiativer er derfor fortrinsvis målrettet bygherrer og rådgivere, der alle involveres tidligt i bygge- og anlægsprojekter. Blandt andet oprettes der en hotline, hvor rådgivere kan få gode råd og vejledning om planlægning og koordinering af arbejdsmiljø.

FUTURE CITY LUKKES

Future City er blevet indhentet af nutiden

Siden 2009 har over 120 folkeskoleklasser arbejdet med Future City-konceptet, og der er blevet afholdt flere konkurrencer, hvor de bedste projekter dystede mod hinanden. Desværre er den teknologiske platform, som Future City er baseret på, ikke længere tidssvarende. Projektet har ikke kunnet følge med den teknologiske udvikling, og tilslutningen til Future City har derfor også været dalende de seneste år. FRI har derfor besluttet at lukke Future City, da det er blevet vurderet, at driftsomkostningerne ikke stemmer overens med udbyttet.

JET-NET.DK

Adopter en skoleklasse med Jet-Net.dk

FRI indgik i efteråret 2013 et samarbejde med Jet-Net.dk for at få flere til at interessere sig for de naturvidenskabelige fag og matematik, der ofte udgør en udfordring for eleverne. Det kan motivere dem og vække deres interesse, hvis de ser, hvordan fagene anvendes i virkeligheden. Erfaringerne viser, at skoleelevers interesse stiger for naturvidenskab og matematik, når de får en hands-on-forståelse af, hvad de kan bruge de naturvidenskabelige fag til i praksis. Jet-Net.dk formidler kontakt mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner og sørger for, at samarbejder får en god begyndelse.

FRI's bestyrelse har besluttet at bakke op om et samarbejde med Jet-Net.dk, hvor man i første omgang anbefaler FRI's medlemmer at vælge et af de fire samarbejdsniveauer og ad den vej forhåbentlig får flere til at vælge ingeniørvejen.

Jet-Net.dk er etableret i august 2012 på baggrund af en opstartsbevilling på 3,2 mio. kr. fra Industriens Fond og med deltagelse af bl.a. Hedeselskabet og Grontmij som såkaldte kernevirksomheder.

Læs mere på www.Jet-Net.dk.

BESTYRELSE OG SEKRETARIAT

Bestyrelsens sammensætning efter generalforsamlingen i 2013

Jesper Nybo Andersen, Orbicon A/S (formand)
Robert Arpe, Rambøll Danmark A/S (1. næstformand)
Niels Lerbech Sørensen, HUNDSBÆK & HENRIKSEN A/S (2. næstformand)
Finn Moe Bojsen, INGENIØR'NE A/S
Jens Christoffersen, COWI A/S
Tomas Henneby, Henneby Nielsen Rådgivende Ingeniørfirma A/S
Søren Larsen, Grøntmij A/S
Jørgen Nielsen, EKJ RÅDGIVENDE INGENIØRER AS
Eva Rindom, Atkins Danmark A/S
Mads Søndergaard, NIRAS A/S
Birgit Øllgaard, ØLLGAARD Rådgivende Ingeniører A/S

Sekretariatet

Henrik Garver, adm. direktør

Ulla Sassarsson, vicedirektør, sekretær for formandskab og bestyrelse, sekretær for Aftaleudvalget, forsikringsforhold, udbuds- og entrepriseret, sekretær for Rets- og Responsumudvalget

Ulrik Ryssel Albertsen, sekretær for Energi-, Miljø- og Klimaudvalget samt Internationalt Markedsudvalg, arbejdsmiljø (tiltrådt 1. august 2013)

Preben Boock, sekretær for Energi-, Miljø- og Klimaudvalget samt Internationalt Markedsudvalg, arbejdsmiljø (fratrådt 1. maj 2013)

Inge Ebbensgaard, sekretær for Byggeriudvalget, medlemsinformation, ansættelsesret, hjemmeside, nyhedsbreve

David Meyer, sekretær for Infrastrukturudvalget, analyser og uddannelse

Lars Flindt Pedersen, pressechef

Winnie Toft, sekretær, medlemsadministration

Gitte Hartmeyer, sekretær (tiltrådt 15. januar 2013)

Nana Maria Tengmark, studentermedhjælp

Marie Louise Dornoy, studentermedhjælp (tiltrådt 1. august 2013)

Christoffer Fuglsang, studentermedhjælp (fratrådt 1. august 2013)

Lene Rosengaard, studentermedhjælp (fratrådt 1. juli 2013)

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI

www.fri.net.dk